

АРБІТРАЖНИЙ КЕРУЮЧИЙ ЯК ГАРАНТ БЕЗПЕКИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (далі Закон) у редакції з 18.01.2013 встановлено особливий статус арбітражного керуючого, який відповідно до ст.114 одночасно виступає як суб'єкт незалежної професійної діяльності та як службова особа підприємства-боржника [1]. Цей статус набувається з моменту призначення арбітражного керуючого у справу як розпорядника майна, керуючого санацією або ліквідатора і зберігається до моменту припинення здійснення ним повноважень. Призначення господарським судом на посаду розпорядника майна, керуючого санацією або ліквідатора для виконання передбачених Законом організаційно-розпорядчих та адміністративно-господарських функцій під час провадження у справі про банкрутство здійснюється автоматизованою системою з відбору кандидатів на призначення арбітражного керуючого у справах про банкрутство (Постанова Пленуму ВГС України від 14.07.2016 р.) [2].

Проте існують проблеми у діяльності арбітражного керуючого, які стосуються об'єктів правового інтересу господарської діяльності боржника та управління і розпорядження його майновими активами задля інтересів кредиторів. Цим питанням присвятили свої праці такі науковці як А. П. Гаврилішин, В. В. Джузь, Б. М. Поляков, Я. Г. Рябцева та інші.

Поділ арбітражного управління на (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) має практичне значення. В залежності від того, яка процедура провадження вводиться Господарським судом щодо конкретного боржника, визначається характер робіт і послуг, які має надати арбітражний керуючий. У справу про банкрутство кредиторами погоджуються, пропонуються уповноваженими органами і призначаються Господарським судом певні арбітражні керуючі, які, як правило, проявили себе як спеціалісти у галузі відповідної процедури провадження - розпорядження майном, управління санацією або ліквідації.

На сьогодні право обирати спеціалізацію надано самим арбітражним керуючим. Крім того, якщо раніше спеціалізація останніх визначалась з урахуванням виконання ними повноважень арбітражного керуючого у справах про банкрутство, виходячи з приналежності суб'єкта підприємницької діяльності до видів економічної діяльності (КВЕД), форми власності, його категорії, то тепер вона буде визначатися за організаційно-правовими формами господарювання (КОПФГ) та за

видами економічної діяльності (КВЕД). Як зазначає Ю. В. Твердохліб: «хоча завдання арбітражного керуючого варіюються незалежно від введеної господарським судом процедури, мета арбітражного управління залишається єдиною – повне виведення підприємства-боржника із кризи, оздоровлення його фінансового становища та господарської діяльності ...» [3, с. 105].

Наприклад, у процедурі розпорядження майном керівництво процесами господарювання та організації виробництва залишається в компетенції органів управління боржника. При цьому розпорядник майна не має права втручатися в роботу з організації праці працюючих в процесі виробництва, включаючи організацію роботи службових осіб органів управління боржника. Але розпорядник майна має право вимагати через керівника боржника виконання певних дій і вжиття заходів з питань управління, які підконтрольні розпоряднику майна. Отже, розпорядник майна може вимагати: забезпечення збереження майна боржника; контролю відчуження майна, обтяження нерухомого майна, передачі майна в оренду, заставу або внесення майна до статутного капіталу іншого підприємства; погодження питань одержання та видачі позик (кредитів), надання поруки та гарантій, уступки вимоги, переведення боргу, а також передачі в довірче управління майна боржника тощо.

З метою усунення перешкод господарської діяльності боржника та відновлення його платоспроможності розпорядник майна повинен звернутися до господарського суду із заявою про скасування арешту з майна боржника чи інші обмеження.

Як висновок слід зазначити, що призначення розпорядника майна не є підставою для припинення повноважень керівника чи органу управління боржника, але їх повноваження можуть бути припинені в разі, якщо ними не вживаються заходи щодо забезпечення збереження майна боржника, створюються перешкоди діям розпорядника майна чи допускаються інші порушення законодавства. У разі виявлення зазначених обставин за клопотанням кредиторів або інших учасників справи про банкрутство ухвалою господарського суду повноваження керівника та виконавчих органів управління боржника припиняються, а виконання відповідних обов'язків тимчасово покладається на розпорядника майна до призначення в порядку, визначеному законодавством та установчими документами, нового керівника боржника та виконавчих органів управління боржника.

Література

1. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 22.12.2011 р. (із змінами і допов.) // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 32-33. – Ст. 413.
2. Про затвердження нової редакції Положення про автоматизовану систему з відбору кандидатів на призначення арбітражного керуючого у

справах про банкрутство: Постанова Пленуму ВГС України від 14.07.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/ru>.

3. Тведохліб Ю. В. Місце арбітражного управління при розгляді справ про банкрутство / Ю. В. Тведохліб // Санація та банкрутство. – 2014. – № 2. – С. 102–105.

UDC 658.144:65.016(043.2)

Kozyreva V., Cand. Sc. (Law), assistant professor,
Zhabyak A., student,
National Aviation University, Kyiv, Ukraine

ENTERPRENEURIAL DEVELOPMENT PROCESSES UNDER EUROPEAN INTEGRATION

The creation of long-term and promising conditions for sustained economic growth in the country, and the dynamic development of business entities can be achieved only through the well-formed system of management of their potential. The processes of Ukraine's entry into the global economic area require development and effective use of the economic potential of enterprises, promotion of opportunities of its implementation in the process of national economy integration intensification.

In this regard, one of the most important tasks of the State is to support entrepreneurship, i.e. to manage the process of its development in such way that would give entrepreneurs the opportunity to fully operate in market conditions, to carry out expanded reproduction, to provide domestic consumer with sufficient amount of goods and services, and to provide the state treasury with proceeds from the results of the operation [1].

Nowadays scientists focus on the research of business entities potential. However, the amount of research and scientific status of overall issue of management, formation and use of entrepreneurship potential still cannot be considered complete.

Moving to European integration Ukraine still has a lot of painful moments, which slow down the country's development in a specified direction. One of these moments is small and medium enterprise decline, which does not contribute to Ukraine's integration into European Communities, and vice versa it puts more new barriers to the progressive development.

In the scientific literature the main factors forcing Ukraine's entrepreneurial development back are distinguished. They include:

— imperfect and inflexible legislation, which complicates the formation and development of successful entrepreneurship;

— high taxation that burdens entrepreneurs' income and increases the probability of bankruptcy of their companies;